

Ainekood	STS	Aine nimetus	Ühiskondlik muutus Ida-Euroopas ja endises Nõukogude Liidus II
Punktid	üks ainepunkt	Õppejõu nimi	Karmo Kroos

Eeldusnõuded (mõne keele oskus; teatavate kursuste eelnev läbimine vms.)

Üliõpilane peab olema
 (a) läbinud kursuse *Ühiskondlik muutus Ida-Euroopas ja endises Nõukogude Liidus I*
 (b) omandanud heal tasemel inglise keel (üliõpilane peab olema võimeline lugema akadeemilist kirjandust inglise keeles).
 Üliõpilasele tuleb kasuks tuleb majandusliku mõtte, ökonoomika aluste ja sotsioloogia eelnev edukas läbimine, kuigi tööd tehes saab hästi hakkama ka ilma nende ainete eelneva läbimiseta.

Mis keeles loeng toimub

Eesti keeles

Õppetöö vorm (loeng, seminar vms.)

Loeng/seminar

Kursuse lühikirjeldus

Annotatsioon:

Ida-Euroopa ning endise Nõukogude Liidu liiduvabariikides on viimase kümnendi jooksul toimunud kõige ulatuslikum ühiskondlik muutus, mida inimkond on näinud pärast Teist Maaailmasõda. Eksperimendid sotsialistliku plaanimajandusega on Euroopas lõpule jõudnud ja andnud sotsiaal-teadlastele, poliitikutele ning reformaatoritele võimaluse oma teadustöid, tõekspidamisi, ideid ning tundeid praktikas katsetada. Idaplokki võib liialdamata pidada *elavaks laboratooriumiks*, millise olemasolust võisid unistada vaid väga vähesed teadlased. Nüüd on ta siis olemas! Kuid kahjuks või õnneks, oleme meie need, kellel on au olla katsetuste objektiks–katsejānesteiks, kelle peal testitakse ühtede või teiste poliit-ökonoomiliste ideede tõekspidamist.

kursuse eesmärk

Kursuse eesmärgiks on tutvustada regioonis toimuvaid ühiskondlike muutusi, edu, ebaedu ja mida on sellest ühiskondlikust muutusest nii meil kui teistel õppida.

Käsitlusele tulevad teemad loengute lõikes

1. **SISSEJUHATUS:** tutvustatakse kursust, õppejõudu, nõudmisi
2. **REFORMIDE LÄBIVIIMISE KIIRUSE JA AJASTUSE MÕJU SOTSIAAL-MAJANDUSLIKULE ARENGULE**
3. **GEOGRAAFILINE MÕJU SOTSIAAL-MAJANDUSLIKULE ARENGULE**
4. **KULTUURI MÕJU SOTSIAAL-MAJANDUSLIKULE ARENGULE**
5. **KORRUPTSIOONI MÕJU SOTSIAAL-MAJANDUSLIKULE ARENGULE**
6. **SOTSIAALSE EBAVÕRDSUSE MÕJU SOTSIAAL-MAJANDUSLIKULE ARENGULE**
7. **POLIITILISE KULTUURI JA STABIILSUSE MÕJU SOTSIAAL-MAJANDUSLIKULE ARENGULE**
8. **KOKKUVÕTE: MIDA ON POST-KOMMUNISTLIKUST SIIRDEST ÕPPIDA?**

Kohustuslik kirjandus

1. **SISSEJUHATUS:** tutvustatakse kursust, õppejõudu, nõudmisi

EBRD. "Ten Years of Transition" in Transition Report 1999 London: EBRD pp. 4-19.
EBRD. "Progress and Patterns in Transition" in Transition Report 1999 London:
EBRD pp. 22-39.

O'Driscoll, Gerald P. Jr; Holmes, Kim R; O'Grady, Mary Anastasia. 2002 Index of Economic Freedom. Washington DC: The Heritage Foundation 2001.

2. **REFORMIDE LÄBIVIIMISE KIIRUSE JA AJASTUSE MÕJU SOTSIAAL-MAJANDUSLIKULE ARENGULE**
Kornai, Janos. The Road to a Free Economy—Ten Years After paper presented at Annual World Bank Conference on Development Economics 2000. abstract in Transition April 2000, pp. 3-5.

Greskovits, Bela and Bohle, Dorothee. "Development Paths on Europe's Periphery: Hungary's and Poland's Return to Europe Compared" manuscript (published in Polish Sociological Review 2001 no. 1)

3. **GEOGRAAFILINE MÕJU SOTSIAAL-MAJANDUSLIKULE ARENGULE**

Kopstein, Jeffrey S. and Reilly, David A. "Geographic Diffusion and the Transformation of the Postcommunist World" World Politics, 53, Oct. 2000, pp. 1-37.

4. **KULTUURI MÕJU SOTSIAAL-MAJANDUSLIKULE ARENGULE**

Huntington, Samuel P. "Core States, Concentric Circles, and Civilizational Order" in The Clash of Civilizations and the Remaking of World Order, NY: A Touchstone Book 1997, pp. 155-179.

5. **KORRUPTSIOONI MÕJU SOTSIAAL-MAJANDUSLIKULE ARENGULE**

Helleman, Joel S. Jones, Geraint and Kaufmann, Daniel. "'Seize the State, Seize the Day': State Capture, Corruption, and Influence in Transition", World Bank Policy Research Working Paper, No. 2444, Sept. 2000.

Aaslund, Anders. "Reform Vs. 'Rent-Seeking' In Russia's Economic Transition" Transition, 26, Jan. 1996, pp. 12-21.

6. **SOTSIAALSE (EBA)VÕRDSUSE MÕJU SOTSIAAL-MAJANDUSLIKULE ARENGULE**

Hellemann, Joel. "Winners Take All. The Politics of Partial Reform in Postcommunist Transitions" World Politics 50, Jan. 1998, pp.

7. **POLIITILISE (EBA) STABIILSUSE MÕJU SOTSIAAL-MAJANDUSLIKULE ARENGULE**

Hirschmann, Albert O. "The Changing Tolerance for Income Inequality in the Course of Economic Inequality" in Essays in Trespassing. Economics to Politics and Beyond. Cambridge: Cambridge Univ. Press, 1985, pp.

8. **KOKKUVÕTE: MIDA ON POST-KOMMUNISTLIKUST SIIRDEST ÕPPIDA?**

Fish, Stevens. "The Determinants of Economic Reform in the Post-Communist World" East European Politics and Societies, Vol. 12, No. 1, Winter, 1998.

Kopstein, Jeffrey S., Reilly, David. Explaining the Why of the Why. A Comment on Fish's... East European Politics and Societies, Vol. 12, No. 1. Winter, 1998.

Kirjandusvasted/loengu ettevalmistamiseks kasutatud materjalid

Gerschenkron, Alexander. Economic Backwardness in Historical Perspective, Harvard Univ. Press, 1962.

Csaba, Laszlo. "Convergence and Divergence in Economic Transformation and Integration" forthcoming in Mänicke, K ed: Zehn Jahre Wende in Osteuropa Frankfurt/m, NY: Verlag P.Lang.

Stiglitz, Joseph E. Wither Reform? Ten Years of Transition. Keynote Address. World Bank Annual Bank Conference on Development Economics, Washington DC: April, 28-30, 1999.

Ekiert, Gregorz. Ten Years After. East European Politics and Societies, Vol. 13. No. 2 Spring 1999, pp.

Poznanski, Kazimierz. "Recounting Transition" East European Politics and Societies, Vol. 13. No. 2 Spring 1999, pp.

Buiter, W. Lago, R. & Stern, N. "Promoting an Effective Market Economy in a Changing World" London: EBRD Working Paper, No. 21. pp. 1-52.

Kolodko, Grzegorz W. Transition to a Market Economy and Sustained Growth: Implications for the Post Washington Consensus. Washington DC: The World Bank Policy Research Department, Dec. 1998, Extract, pp. 1-26.

Kursuse pikkus

(1 semester; 2 semestrit; algas eelmisel aastal; jätkub järgmisel aastal)

algas eelmisel aastal

Maht akadeemilistes tundides

8 akadeemilist tundi

Kellele on kursus mõeldud

(uued üliõpilased; vanemad üliõpilased; magistrandid)

Kõigile, kes soovivad õppida ja kes täidavad eeldused/nõudmised

Eeldatav eksami sooritusvorm (kirjalik töö, eksam, jooksev hindamine vms.) ja eeltingimused eksamile pääsemiseks

nõudmised

Üliõpilastelt oodatakse:

- regulaarset ja aktiivset osavõttu kõigist tundidest
- ettevalmistust igaks tunniks

Lõpuhinne sõltub

- (a) 20% aktiivsest osavõtust ja tunniks ettevalmistamisest
(b) 80% lõputööst

Lõputöö näol on tegemist kuni 1500-st sõnast koosneva kirjaliku (arvuti või masinakirjas vormistatud) töödega, mis tuleb esitada 18-ndaks märtsiks 2002.